

Ὁ Ὁσιος Δαβὶδ ἐν Θεσσαλονίκη

Ημ. Εορτής:	26 Ιουνίου
Ημ. Γέννησης:	450 μ.Χ.
Ημ. Ανακομιδής	16 / 9 / 1978
Λειψάνων:	μ.Χ.

Ὁ Ὁσιος Δαβὶδ καταγόταν ἀπὸ τὴ βόρεια Μεσοποταμία, πὸ ἦταν μεγάλο μοναστικὸ κέντρο, καὶ ἐγεννήθηκε περὶ τὸ 450 μ.Χ. Γιὰ λόγους πὸ δὲν ἀναφέρονται ἦλθε στὴ Θεσσαλονίκη μαζί μὲ τὸ μοναχὸ Ἄδολᾶ. Κατὰ τὸ βιογράφο τους ὁ Ὁσιος εἰσήλθε ἀρχικὰ στὴ μονὴ τῶν Ἁγίων Μαρτύρων Θεοδώρου καὶ Μερκουρίου, ἐπιλεγομένη Κουκουλλιατῶν, τῆς ὁποίας ἡ τοποθεσία προσδιορίζεται «ἐν τῷ ἀρκτικῷ μέρει τῆς πόλεως πλησίον τοῦ τείχους ἐν ᾧ ἔστι τὸ παραπόρτιον τῶν Ἀπροίτων». Τὸ προσωνύμιο «Κουκουλλιατῶν» ἢ «Κουκουλλατῶν» δηλώνει τοὺς μοναχοὺς πὸ ἔφεραν κουκούλιο, ἴσως κατὰ ἰδιάζοντα τρόπο, ἂν κρίνει κανεὶς ἀπὸ τὶς σωζόμενες ἀπεικονίσεις τοῦ Ὁσίου, δηλαδὴ ριγμένο στοὺς ὦμους. Ἡ θέση τῆς μονῆς πρέπει νὰ ἀναζητηθεῖ βορειοανατολικά τῆς Ἀκροπόλεως, ἐκεῖ ὅπου ἀναγνωρίζεται τὸ τοπωνύμιο «Κῆπος τοῦ Προβατᾶ».

Τὰ παραδείγματα τῶν ἁγίων ἀνδρῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἰδιαίτερος τοῦ Προφήτου καὶ βασιλέως Δαβίδ, ὁ ὁποῖος «*τριετὴ χρόνον ἤτήσατο, ἵνα δοθῆ αὐτῷ χρηστότης καὶ παιδεία καὶ σύνεσις*», ὤθησαν τὸν Ὅσιο Δαβίδ νὰ ἀποφασίσαι νὰ καθίσει σὲ δένδρο ἀμυγδαλέας μέχρι ὁ Κύριος νὰ τοῦ ἀποκαλύψει τὸ θέλημά Του καὶ νὰ τοῦ χαρίσει σύνεση καὶ ταπείνωση. Στὸ τέλος τῆς τριετίας ἐμφανίσθηκε στὸν Ὅσιο Ἄγγελος Κυρίου, ὁ ὁποῖος τὸν διαβεβαίωσε ὅτι εἰσακούσθηκε ἡ παράκλησή του καὶ ἡ δοκιμασία του ὡς δενδρίτου ἀσκητοῦ ἔληξε. Ὁ Ἄγγελος τοῦ εἶπε νὰ κατέλθει ἀπὸ τὸ δένδρο καὶ νὰ συνεχίσει τὸν ἀσκητικό του βίο σὲ κελὶ αἰνῶν καὶ εὐλογῶν τὸν Θεό. Ὁ Ὅσιος ἐκοινοποίησε τὴν ὀπτασία αὐτὴ στοὺς μαθητές του, ζητώντας τὴ βοήθειά τους γιὰ τὴν κατασκευὴ τοῦ κελιοῦ. Ἡ εἶδηση γρήγορα ἔφθασε στὸν Ἀρχιεπίσκοπο Θεσσαλονίκης Δωρόθεο καὶ σὲ ὅλη τὴν πόλη.

Ὅταν ὁ αὐτοκράτορας Ἰουστινιανὸς μὲ τὴ Νεαρὰ 11, τοῦ 535 μ.Χ., ἀπέσπασε ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴ δικαιοδοσία τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τὶς βόρειες περιοχὲς τοῦ Ἰλλυρικοῦ καὶ ἀνύψωσε τὴν ἰδιαίτερή του πατρίδα σὲ Ἀρχιεπισκοπή, ὑπὸ τὸν τίτλο τῆς Νέας Ἰουστινιανῆς, Ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης ἦταν ὁ Ἀριστείδης, ὁ ὁποῖος ἂν καὶ ἀποδέχθηκε τὴ μεταβολή, προσπάθησε ὅμως νὰ περισώσει τὴν πολιτικὴ σημασία τῆς πόλεως, μὲ τὴν ἐπαναφορὰ τῆς ἔδρας τοῦ ὑπάρχου τοῦ Ἰλλυρικοῦ ἀπὸ τὴν Πρῶτῃ Ἰουστινιανῇ στὴ Θεσσαλονίκη. Ἐνῶ ἡ διάσπαση τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως δὲν ἐμείωνε τὴν ἀξία τῆς Θεσσαλονίκης, ἡ μετάθεση τῆς ἔδρας τῆς ὑπαρχίας συνιστοῦσε σοβαρὸ ὑποβιβασμὸ τῆς πόλεως. Τὸ αἶτημα λοιπὸν τῶν Θεσσαλονικέων, καθὼς καὶ ἡ ἐπιθυμία τοῦ ὑπάρχου Δομνίκου, ἦταν ἡ ἐπαναφορὰ τῆς ἔδρας στὴ Θεσσαλονίκη, ἰδέα πού ἐνστερνίσθηκε μὲ ἐνθουσιασμὸ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀριστείδης. Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἐζητήθηκε ἡ βοήθεια τοῦ Ὁσίου Δαβίδ γιὰ τὴ μεταφορὰ τοῦ αἰτήματος στὸν Ἰουστινιανό, διότι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, ὅπως ὁ Βίος ἐξηγεῖ, δὲν μπορούσε «*καταλιπεῖν τὴν πόλιν ἀδιοίκητον*» καὶ νὰ μεταβεῖ στὴν Κωνσταντινούπολη. Ἐκτὸς τῶν ἄλλων ὅμως, ἡ προτίμηση τοῦ Ὁσίου Δαβίδ δείχνει τὴ βαρύτητα, ἀλλὰ καὶ τὶς δυσχέρειες πού προβλεπόταν ὅτι θὰ συναντοῦσε ἓνα παρόμοιο αἶτημα στὸν Ἰουστινιανό, ὁ ὁποῖος προσφάτως εἶχε τιμήσει τὴν ἰδιαίτερή του πατρίδα, Πρῶτῃ Ἰουστινιανῇ, μὲ τὶς ἔδρες τῆς νέας Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τῆς ὑπαρχίας. Μετὰ ἀπὸ τόσα χρόνια ἐγκλεισμῶ ὁ Ὅσιος ἐμφανίσθηκε γιὰ πρώτη φορὰ στὸ φῶς τοῦ ἡλίου. Ἡ μορφὴ του εἶχε ἀλλάξει. Τὰ μαλλιά του εἶχαν μακρύνει μέχρι τὴν ὀσφὺ αὐτοῦ καὶ τὰ γένεια του μέχρι τοὺς πόδες του, τὸ δὲ ἅγιο πρόσωπό του ἔλαμπε σὰν τὶς ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου. Συνοδευόμενος ἀπὸ δύο μαθητές του, τὸν Θεόδωρο καὶ τὸν Δημήτριο, ἀπέπλευσε πρὸς τὴ Βασιλεύουσα. Ἡ φήμη ὅμως τοῦ Ὁσίου εἶχε προτρέξει. Ἔτσι, ὅταν ἔφθασε ἐκεῖ, ὅλη ἡ Πόλις τὸν ὑποδέχθηκε. Ἡ ὑποδοχὴ του ἀπὸ τὴ Θεοδώρα, σύζυγο τοῦ Ἰουστινιανοῦ, καθὼς καὶ οἱ τιμὲς καὶ ὁ σεβασμὸς τῆς πρὸς τὸ πρόσωπο τοῦ Ὁσίου, προκάλεσαν τὸν θαυμασμὸ ὅλων τῶν παρισταμένων. Ἡ Θεοδώρα ἐκινήθηκε δραστήρια· ἔτσι, ὅταν ἐπέστρεψε ὁ Ἰουστινιανός, ὁ ὁποῖος ἀπουσίαζε σὲ ἐπίσημες ὑποχρεώσεις, ἐφρόντισε νὰ προκαταλάβει τὴ γνώμη του θετικὰ ὑπὲρ τοῦ Ὁσίου Δαβίδ, μὲ ἀποτέλεσμα ὁ αὐτοκράτορας νὰ προσκαλέσει τὸν Ὅσιο ἐνώπιον τῆς συγκλήτου. Ὁ Ὅσιος παρουσιάσθηκε στὴ σύγκλητο κατὰ τρόπο θαυματικὸ κρατώντας στὰ χέρια του φωτιά μὲ θυμίαμα πού δὲν κατέκαιγε τὴ σάρκα του. Τὸ παράστημα τοῦ Ὁσίου καθὼς καὶ τὸ προφανὲς θαῦμα ἐπέβαλε σὲ ὅλους κλίμα δέους καὶ κατανύξεως, ὥστε ὁ βασιλέας πρόθυμα ἱκανοποίησε τὸ αἶτημά του μὲ σπουδή.

Κομίζοντας τὰ ἀγαθὰ νέα ὁ Ὅσιος ἀπέπλευσε γιὰ τὴ Θεσσαλονίκη, τὴν ὁποία ὅμως ἔμελλε μόνο ἀπὸ μακριὰ νὰ ξαναδεῖ, διότι μόλις τὸ πλοῖο παρέκαμψε τὸ ἀκρωτήριο ἐκεῖνος παρέδωσε τὸ πνεῦμά του στὸ Θεό. Τὸ γεγονὸς συνέβη

μεταξὺ τῶν ἐτῶν 535 – 541 μ.Χ.

Ἡ εἶδηση τῆς ἀφίξεως τοῦ ἱεροῦ λειψάνου τοῦ Ὁσίου κάτω ἀπὸ τὶς συνθηκῆς αὐτὲς συγκλόνισε ὀλόκληρη τὴν πόλη τῆς Θεσσαλονίκης. Τὸ σκῆνωμα τοῦ Ὁσίου Δαβὶδ ἀρχικὰ κατατέθηκε στὸν τόπο, ὅπου εἶχαν ἀποτεθεῖ παλαιότερα τὰ ἱερὰ λείψανα τῶν Μαρτύρων Θεοδούλου καὶ Ἀγαθόποδος, στὰ δυτικὰ τοῦ λιμανιοῦ. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀριστείδης μὲ πολλὴ θλίψη ὄρισε πάνδημη κηδεῖα. Τὸ λείψανο τοῦ Ὁσίου ἐνταφιάσθηκε στὴ μονὴ του, τῶν Ἀπροΐτων, σύμφωνα μὲ τὴν ἐπιθυμία του.

Ἐκατὸν πενήντα χρόνια μετὰ τὴν κοίμησιν τοῦ Ὁσίου, περὶ τὸ 685 – 690 μ.Χ., ἔγινε μία προσπάθεια γιὰ τὴ διάνοιξιν τοῦ τάφου, ὅταν ὁ ἡγούμενος τῆς μονῆς τῶν Ἀπροΐτων Δημήτριος «ἠθέλησεν ἀπὸ πολλὴν πίστιν λαβεῖν τι μέρος ἐκ τοῦ ἁγίου αὐτοῦ λειψάνου». Μόλις ὅμως ἐξεκίνησε ἡ ἐργασία αὐτή, ἡ πλάκα ποὺ ἐκάλυπτε τὸν τάφο ἔσπασε καὶ αὐτὸ ἐθεωρήθηκε ὡς φανέρωσις τοῦ θελήματος τοῦ Ὁσίου νὰ μὴ θιγεῖ. Τὸ ἱερὸ λείψανο παρέμεινε στὴν ἀρχικὴ του θέσιν μέχρι τὴν ἐποχὴ τῶν σταυροφοριῶν. Κατὰ τὴν περίοδο τῆς λατινικῆς κυριαρχίας τοῦ μομφερρατικοῦ οἴκου στὴ Θεσσαλονίκη (1204 – 1222), τὸ ἱερὸ λείψανο μεταφέρθηκε στὴν Ἰταλία καὶ τὸ 1236 ἀπαντᾶται στὴν Παβία, ἀπ’ ὅπου μεταφέρθηκε στὸ Μιλάνο, τὸ 1967.

Τελικὰ, τὸ σεπτὸ λείψανο τοῦ Ὁσίου Δαβὶδ μεταφέρθηκε στὴ Θεσσαλονίκη καὶ κατατέθηκε στὴ βασιλικὴ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου στίς 16 Σεπτεμβρίου 1978.

Ἀπολυτίκιον. Ἦχος δ΄. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ὡς φοῖνιξ ἐξήνθησας, τῶν ἀρετῶν τοὺς καρπούς, ἀσκήσας ὡς ἄσαρκος, ἀμυγδαλῆς ἐν φυτῷ, Δαβὶδ Πάτερ Ὅσιε. Ὅθεν Θεσσαλονίκη, τοῖς ὀσίοις σου πόνοις, χάριν παρὰ Κυρίου, δαψιλῆ καρπουμένη, γεραίρει ὡς μεσίτην σε, θερμὸν πρὸς τὸν Φιλάνθρωπον.

Ἄτερον Ἀπολυτίκιον. Ἦχος πλ. α΄. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Τῆ ἀγάπῃ τοῦ Λόγου Πάτερ πτερούμενος, ἐπὶ τοῦ δένδρου διῆλθες ἀγγελικὴν βιοτήν, καὶ ἐξήνεγκας ἡμῖν καρπούς τῆς χάριτος· ἐξ ὧν τρυφῶντες νοητῶς, ἐκβοῶμέν σοι πιστῶς, Δαβὶδ Ὁσίων ἀκρότης· μὴ διαλίπῃς πρεσβεύων, ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Κοντάκιον. Ἦχος β΄. Τοὺς ἀσφαλεῖς.

Ὡς μιμητὴν, τῶν οὐρανίων τάξεων, καὶ ἀγαθῶν, τῶν ἐπιγείων πάροικον, ἀπαξίως μακαρίζομεν, σὲ ὦ Δαβὶδ θεομακάριστε· τὸν βίον γὰρ ὡς ἄγγελος ἐτέλεσας, καὶ θείων δωρημάτων κατετρύφησας, ἐξ ὧν καὶ ἡμῖν μετάδος Ὅσιε.

Μεγαλυνάριον.

Ἦνεγκας ὡς κλῆμα ἐν τῇ Ἐδέμ, ἐστῶς ὑπὲρ φύσιν, ἐπὶ δένδρου Πάτερ Δαβίδ, βότρυας ἡδίστους, ζωῆς τῆς μακαρίας, δι’ ὧν ἀεὶ εὐφραίνεις, τοὺς σὲ γεραίροντας.